

Onderwerp

Statenmededeling maandupdate april 2019 en voorlopig overzicht periode tot 1 april Oostvaardersplassengebied van Staatsbosbeheer

Kern mededeling:

Staatsbosbeheer heeft tot en met 31 maart 2019 in totaal 29 konikpaarden herplaatst uit de Oostvaardersplassen en 1.754 edelherten afgeschoten in de Oostvaarderplassen. Van dit aantal zijn er 8 herten afgeschoten in het kader van vroeg-reactief beheer, naast 1 Heckrund en 2 Konikpaarden. De verstoring van de vogels is in periode sinds de start van de opdracht voor het afschot in december 2018 vrijwel nihil geweest.

Mededeling:

Staatsbosbeheer heeft de provincie geïnformeerd over de stand van zaken in de Oostvaardersplassen over de maand maart 2019. Deze maandupdate van Staatsbosbeheer, waarin ook de aantallen afschot edelherten in het kader van de opdracht en van het vroeg-reactief beheer worden genoemd, vindt u ter informatie bijgesloten.

De maandupdate gaat ook in op de stand van zaken in het gebied met onderwerpen zoals de vogeltellingen, de conditie van de grote grazers en de voortgang van de beschuttingsmaatregelen. De opdracht voor het afschot van de herten voorziet in een periode van 1 april tot 1 september, waarin alleen afschot in het kader van vroeg-reactief beheer mag plaatsvinden. De opdracht loopt tot 31 december 2019 en het streven is om voor die datum het doelaantal van 490 herten in de Oostvaardersplassen te bereiken.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Maandupdate Oostvaardersplassengebied april 2019 van Staatsbosbeheer	2406029	Ja

Ter inzage in de leeskamer

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
		Tot

Registratienummer

2405582

Datum

3 april 2019

Afdeling/Bureau

RE

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Hofstra, H.J.

**Ter kennisname aan PS en
burgerleden**

staatsbosbeheer

Maandupdate april 2019

Oostvaardersplassengebied

Voor de Oostvaardersplassen is in 2018 een nieuwe koers ingeslagen. De provincie Flevoland is verantwoordelijk voor de beleidskaders, Staatsbosbeheer voert het beheer uit. Deze koers, gebaseerd op de adviezen van de commissie Van Geel, vormt de basis voor een groot aantal ingrepen in het gebied. Ook is Nationaal Park Nieuw Land ingesteld waar de Oostvaardersplassen een belangrijk onderdeel van is. Het totaal van deze opgaven voor het gebied is vertaald in een aantal projecten en activiteiten die de natuurwaarden en de belevingsmogelijkheden verbeteren en de communicatie hierover versterkt. De veranderingen in het gebied beginnen al zichtbaar te worden. In een maandelijkse update delen we de voortgang van de projecten en ander nieuws.

Vogelnieuws

De Oostvaardersplassen heeft als rust- en foerageergebied op de Oost-Atlantische vogeltrekroute een belangrijke functie voor eenden, ganzen en steltlopers. De maandelijkse vogeltellingen van maart bevestigen dit. Er waren afgelopen maand grote aantallen trekvogels te zien waaronder zo'n 60.000 brandganzen en ruim 2300 kolganzen. Ook zijn flinke aantallen eenden waargenomen, o.a. 270 smienten en ruim 4600 winterlingen.

Nu de Waterlanden sinds de zeer droge zomer weer grotendeels onder water staan komen daar massaal vogels op af die houden van drassige graslanden en slikvlaktes. Naast de eenden en ganzen werden er de volgende soorten waargenomen: 4 kluten, 3 bontbekplevieren, 259 pijlstaarten, 22 bonte strandlopers, 45 kemphanen, 144 grutto's en 5 tureluurs. Daarnaast zijn

er altijd verrassingen, speciale gasten die onregelmatig of bij uitzondering in de Oostvaardersplassen zijn te zien. Afgelopen maand waren dat enkele zwartkopmeeuwen, een [kraanvogel](#) en een Europese flamingo.

Openstelling rustgebieden

Het Oostvaardersbos, Kotterbos en de Driehoek hebben de afgelopen wintermaanden dienst gedaan als rustgebied voor de edelherten, heckrunderen en konikpaarden uit de Oostvaardersplassen. De gebieden zijn vanaf 1 april weer toegankelijk voor het publiek.

Start excursieseizoen

De mooiste periode van het jaar, het voorjaar, is weer gestart en daarmee begint ook het drukke seizoen voor het Buitencentrum en voor onze gidsen. De mooiste plekken van het Oostvaardersplassengebied zijn weer te bezoeken, bijvoorbeeld met een ecar-excursie. Ook vertellen we bezoekers over de bomen in het Hollandse Hout.

Ook kinder- en familieactiviteiten gaan weer van start. Nieuw is bijvoorbeeld de elfjesroute door het Hollandse Hout. Ook staan er diverse evenementen op de rol. Bijvoorbeeld 1 mei Wereld Trekvogeldag, 19 mei Rolling Nature en 15 september Vogelfestival.

Alle excursies, activiteiten en evenementen kunt u vinden op oostvaardersplassen.nl/activiteiten

Aanplant

Het plantwerk voor de uitbreiding van het Hollandse Hout tussen de Lage Vaart en de A6 is voorlopig klaar. Zo'n 28 hectare bos en singels is aangeplant met behulp van vele vrijwilligers en is mogelijk gemaakt door tal van bedrijven, verenigd via het Bossenfonds. Daarnaast is met het planten van circa 5 hectare een begin gemaakt met de 'genenbank' van Staatsbosbeheer. De oer-Nederlandse boom- en struiksoorten die daar worden geplant leveren op termijn zaad en stekken voor aanplant van bos in Nederland. Door eeuwen van aanpassing aan de Nederlandse situatie zijn deze bomen en struiken beter bestand tegen ziektes en plagen en

tegen klimaatverandering.

In de Driehoek is gewerkt aan beschutting. Er zijn 14 nieuwe 'eilanden' beplanting met een totaaloppervlak van circa 6 hectare aangelegd en ingeplant. In het Oostvaardersbos is een begin gemaakt met nieuwe aanplant in de daar aanwezige kralen.

Bijvoeren heckrunderen

Op 18 maart hebben de dierenartsen en de kuddebeheerder weer een ronde gemaakt om de conditie van de heckrunderen en de konikpaarden in de Oostvaardersplassen in beeld te brengen. Ze stelden vast dat de Body Condition Score van de hele groep runderen gemiddeld 2,0 is. Bij de ronde ervoor was de BCS nog 2,4. De konikpaarden en de edelherten verkeren nog steeds in een goede conditie.

Staatsbosbeheer en de provincie Flevoland hebben afgesproken dat dit het moment is waarop de runderen worden bijgevoerd. De runderen krijgen altijd als eerste in de winter een minder goede conditie. Staatsbosbeheer hanteert daarom een gemiddelde BCS van 2,0 bij runderen als moment om bijvoeren te starten.

Het voeren bij BCS 2 is hét moment waarop enerzijds ruimte blijft voor het natuurlijk karakter van deze vrij levende dieren en anderzijds het moment waarop de dieren de winter nog goed door kunnen komen. Zie voor meer informatie over conditiescores en bijvoeren onze [blog van begin februari](#).

Vanaf woensdag 20 maart hebben we hooi in het gebied gebracht dat op verschillende plekken bij de vier kuddes heckrunderen is uitgespreid. We kunnen de dieren dan aan het hooi laten wennen en naar gelang de behoefte van de runderen de hoeveelheid hooi opvoe-

ren. De kuddes hebben binnen het natuurgebied hun eigen leefgebied en hierdoor kunnen we het voer heel gericht en lokaal verspreiden.

Het begint nu al voorjaar te worden en het gras groeit weer. Anders dan bij de edelherten en de konikpaarden, die waarschijnlijk nu al de voorkeur geven aan het korte jonge gras, duurt het nog even voordat de runderen hiervan zullen profiteren. De verwachting is dat ze na deze periode van bijvoeren vrij vlot het voedselrijke gras opzoeken en het hooi dan laten liggen.

Aantallen edelherten

In maart zijn er 391 edelherten geschoten. Hiervan zijn 347 dieren aangeboden voor consumptie.

In totaal zijn er tot en met maart 2019 1745 dieren geschoten, waarvan er 1222 voor consumptie zijn aangeboden. Acht dieren zijn geschoten in het kader van vroeg reactief beheer. De periode van afschot in het kader van het bereiken van de doelstand van 490 edelherten liep tot 1 april. Op 1 september wordt weer gestart met uitvoeren van de opdracht om de populatie voor eind van dit jaar terug te brengen tot 490 edelherten. De provincie heeft Staatsbosbeheer de opdracht gegeven om het afschot voor 1 januari 2020 te realiseren.

Paarden naar Spanje

Op 15 maart zijn 29 konikpaarden vanuit de Oostvaardersplassen naar Paleolítico Vivo nabij Atapuerca in Spanje verhuisd. Voordat de paarden hun reis startten zijn ze gekeurd door de dierenarts van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en van een paardenpaspoort voorzien. De reis is voorspoedig verlopen en de paarden zijn in goede gezondheid aangekomen en losgelaten in het gebied.

[Meer informatie.](#)

Paarden naar Wit-Rusland

Bezoek

Na goede contacten met het Wit-Russische ministerie van Bosbouw over de mogelijke overname van konikpaarden uit de Oostvaardersplassen, is begin maart een bezoek gebracht aan Wit-Rusland. Doel van het bezoek was om met elkaar te beoordelen of het beoogde natuurgebied, het Republican Landscape Reserve Naliboksky, geschikt is als leefgebied voor konikpaar-

den. Het bezoek leidde tot de conclusie dat het gebied geschikt is voor de konikpaarden. Het ministerie en de directie van het reservaat willen de konikpaarden inzetten om door middel van natuurlijke processen natuurherstel te laten plaatsvinden. Afgesproken is dat er in twee grazige deelgebieden gestart wordt met de inzet van in totaal circa 150 konikpaarden.

Republican Landscape Reserve Naliboksky

Het Naliboksky reservaat is een van de grootste bosgebieden in Wit-Rusland en Oost-Europa. Er leven veel bedreigde dier- en plantensoorten. Het reservaat is 87.000 hectare groot en is omringd door andere natuurgebieden. De totale oppervlakte van de aaneengesloten natuurgebieden is 240.000 hectare. Hiermee is het een van de grootste bosgebieden van Wit-Rusland en Oost-Europa. De paarden worden in twee grazige deelgebieden losgelaten. Circa 50 paarden in een gebied van circa 600 hectare en circa 100 paarden in een gebied van circa 2000 hectare. De paarden zijn vrij om de rest van het natuurgebied in te trekken.

Quarantaine

De paarden die naar het Republican Landscape Reserve Naliboksky in Wit-Rusland gaan, moeten voor vervoer een maand in quarantaine. Momenteel vinden de voorbereidingen plaats. De verwachting is dat het vervoer naar Wit-Rusland in juni plaats vindt. In Wit-Rusland gaan de paarden weer een maand in quarantaine, alvorens ze worden losgelaten in hun nieuwe leefgebied.

Oostvaardersplassen Lelystad

Nationaal Park Nieuw Land krijgt ook aan de kant van Lelystad een ontvangstgebied en wel in het Hollandse Hout. Gedeputeerde Michiel Rijsberman, Wout Neutel, provinciehoofd van Staatsbosbeheer en wethouder Ed Rentenaar van Lelystad tekenden 15 maart [een convenant](#), waarin staat hoe zij samenwerken om dit plan voor het poortgebied te realiseren.

Voor actuele updates, zie:

- <https://www.staatsbosbeheer.nl/natuurgebieden/oostvaardersplassen/werk-in-uitvoering>
 - <https://www.boswachtersblog.nl/oostvaardersplassen/>
-